

Valtuustoaloite ikäihmisten eri asumismuotojen toteuttaminen Ylöjärven kaupungin keskusta-alueella

Ympäristölautakunta 14.12.2022 § 179

450/10.04.00/2018

KAUPVALT 01.10.2018 § 113

"Ylöjärvellä on nyt lähdetty suunnittelemaan ja kehittämään kaupungin keskustaa harkitusti ja pitkällä aikajänteellä. Ylöjärven sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Ylöjärven kaupunki mahdollistaa tämän suunnittelun yhteydessä vuokra-, osaomistus- ja omistusasuntojen sekä palveluasuntojen rakentamisen keskusta-alueella.

Tarve ikäihmisten palveluja sisältäviä asumismuotoja kohtaan lisääntyy koko ajan ja siksi kaupungin tulisi kartoittaa jo kaavoitusvaiheessa kaikki mahdolliset rakennuspaikat, joita voidaan käyttää tähän tarkoitukseen, palvelujen läheisyydestä.

Socialidemokraattinen valtuustoryhmä"

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti lähettää em. valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KAUPHALL 08.10.2018 § 301

Kaupunginjohtaja ehdottaa:

Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen ympäristölautakunnalle ja perusturvalautakunnalle lausuntoa varten.

Päätös Hyväksyttiin sillä esittelijän tekemällä lisäyksellä, että valtuustoaloite lähetetään lausuntoa varten myös vanhusneuvostolle.

VANNEU 29.11.2018 § 38

Seloste Vanhusneuvosto keskustelee valtuustoaloitteesta, ikäihmisten eri asumismuotojen toteuttamiseksi Ylöjärven kaupungin keskusta-alueella ja antaa siitä lausuntonsa.

Päätös Keskustelun jälkeen vanhusneuvosto antoi oheisen lausunnon;
Ikäihmisten eri asumismuotojen toteutuksessa tulisi huomioida jo kaavoitus- ja suunnitteluvaiheessa

- kohtuulliset asuntojen hinnat, jotka olisivat kaikille mahdollisia
- asuntojen ja alueen esteettömyys
- palvelujen saatavuus ja liikkuminen alueella,
- eri asumismuotoja eri elämän tilanteisiin
- mahdollisuus sosiaaliseen vuorovaikutukseen eri sukupolvien välillä
- yhteisökoti asumista

Vanhusneuvosto tuki valtuustoaloitetta.

Kaupunginhallitus on lähettänyt valtuustoaloitteen ikäihmisten eri asumismuotojen toteuttamiseksi Ylöjärven keskusta-alueella vanhusneuvostolle ja perusturvalautakunnalle lausuntoa varten. Vanhusneuvosto on jo antanut asiassa lausuntonsa yllä olevassa kokouksessaan 29.11.2018 § 38.

Kaupunginvaltuuston kesäkuussa 2019 § 61 hyväksymässä suunnitelmassa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistämiseksi Ylöjärvellä on mm. tarkasteltu Ylöjärven väestörakennetta ja -ennusteita, palvelurakennetta sekä arvioitu palvelujen määrää, tarvetta ja rakennetta, asetettu tavoitteita ja toimenpiteitä ikääntyneiden kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja hyvän itsenäisen elämän edistämiseksi.

Ikääntyneiden määrä kasvaa merkittävästi Ylöjärvellä vuodesta 2020 alkaen. Vuoden 2019 lopussa 75 vuotta täyttäneiden määrä oli 2420 henkilöä ja ennusteen mukaan määrä tulee olemaan vuonna 2025 n. 3400 henkilöä ja vuonna 2030 n. 4000 henkilöä. Tämä nopea 75- vuotiaiden määrän kasvu lisää merkittävästi palvelujen tarvetta. Jotta Ylöjärvi pystyy vastaamaan lisääntyvään palvelujen tarpeeseen ja hillitsemään kasvavia kuluja, palvelurakennetta tulee kehittää edelleen niin, että palveluja suunnataan entistä enemmän ikääntyneen omaan kotiin. Tämä edellyttää ennaltaehkäisevien, matalankynnyksen palvelujen sekä geriatrisen arvioinnin ja kuntoutuksen lisäämistä, kotihoidon määrän ja kotihoidon säännöllisten yökäyntien lisäämistä, omaishoidon ja perhehoidon laajentamista sekä erilaisten välimuotoisten asumisratkaisujen kehittämistä palveluasumisen eri muotojen lisäksi kuten esim. yhteisöasumisen eri muotoja.

Valtakunnallisen linjauksen mukaan ikääntyneillä tulee olla mahdollisuus asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään ja saada sinne palvelutarpeensa mukaisia palveluita. Tämä edellyttää asumisen ja elinympäristön suunnittelulta monipuolisia ja monimuotoisia esteettömiä ratkaisuja. Ylöjärvellä keskeisiä tulevien vuosien haasteita ovat kulkuyhteydet, julkinen liikenne, liikkumisen esteettömyys sekä muuttuviin elämäntilanteisiin soveltuvien asumisratkaisujen kehittäminen. Kaupungin keskusta-alueen suunnittelussa tulee yllä olevan lisäksi myös huomioida se, että omistus- ja osaomistusasuntojen lisäksi ikääntyneille kaupunkilaisille on riittävästi tarjolla kohtuuhintaisia esteettömiä vuokra-asuntoja lähellä palveluita.

Lisätiedot hoito- ja kuntoutumispalvelujen johtaja Anu Kallio, puh 050 540 1094, vanhustyön johtaja Sirpa Ellala, puh 050 5232091, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Terveys- ja sosiaalijohtaja ehdottaa:

Perusturvalautakunta päättää lähettää vanhusneuvoston lausunnon 29.11.2018 § 38 ja selosteen mukaisen lausuntonsa kaupunginhallitukselle lausuntonaan valtuustoaloitteeseen.

Päätös Keskustelun jälkeen päätösehdotus hyväksyttiin.

Ympäristölautakunta 14.12.2022 § 179

Valmistelija

kaavoituspäällikkö Esko Hyytinen

Kaikkein vanhimpien kansalaisten osuus kasvaa merkittävästi lähivuosien aikana myös Ylöjärvellä kuten edellä on todettu. Ikäihmisille sopivia asuntoja ja

asuinympäristöjä tarvitaan jatkossa lisää. Kotona asumista tuetaan ja voidaan perustella lisäksi yhteiskuntatalouden kannalta suositeltavana. Kotona asuminen edellyttää muuntojoustavaa asuntokantaa. Nykyinen asuntokanta ei laajasti tue esteettömän asumisen vaatimuksia. Selvitysten mukaan maamme asunnoista esteettömiä on vain 15 prosenttia. Asuntokanta muuttuu hitaasti, ja ennakoiviin toimiin on varattava aikaa. Ikääntyneiden yksilölliset tarpeet tulee huomioida sekä nykyisiä asuntoja ja asuinalueita korjattaessa että uusia alueita suunniteltaessa ja rakennettaessa.

Asuntojen sijainnilla kaupunkirakenteessa on merkitystä. Ikääntyneet asuvat keskimääräistä useammin alueilla, jotka ovat jalankulun kannalta hyviä ja palvelut ovat helposti saavutettavissa, eli keskustoissa ja niiden läheisyydessä. Elinympäristön pysyvyys ja esteettömyys on ikääntyneille keskeinen arvo. Esteettömyyden vaatimus koskee myös ympäristöä. Asuinympäristöllä on todettu olevan suuri merkitys iäkkäiden hyvinvoinnille ja toimintakyvylle.

Ylöjärven strategiassa, sisältävän ennaltaehkäisevän hyvinvointi palvelun mukaisesti, otamme käyttöön hyvinvointia edistävässä työssä ennaltaehkäiseviä toimintamalleja ja matalan kynnyksen palveluita, joita on tarjolla kaikenikäisille asukkaille.

Kaavoituksella on mahdollista ennakoita tarvittavan asumisen määrään ja sijoittumiseen. Ylöjärven keskustavisio sekä maankäytön, palveluiden sekä toteutuksen suunnitteluohjelma (MAPSTO) sisältää paljon kaavoitushankkeita joukkoliikennekäytävän varrelle. Lähivuosien asuinrakentaminen painottuu voimakkaasti Teivon Mäkkylän alueelle, keskustaan sekä Siltatien alueelle. Keskustarakentaminen on täydentävää ja korvaavaa rakentamista. Erilaisia asumisratkaisuja voidaan tukea kaavoituksen keinoin. Osa asunnoista voidaan varata määräyksillä kohtuuhintaisille asunnoille, jotka ovat esteettömiä ja ovat sijainniltaan siihen sopivia.

Onnistunut asumisen kehittäminen edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimijoiden mm. kaavoituksen ja vanhuspalveluiden kesken. Yhteistyössä tulisi kartoittaa ikäihmisten nykyisiä asumisen muotoja, määriä ja sijoittumista. Nykytilanneanalyysien pohjalta voidaan laatia ikäihmisten asumisen kehittämisen strategisia periaatteita ja määritellä tulevaisuuden käytännön kehittämistoimenpiteitä. Samalla pyritään parantamaan myös ikääntyneiden kansalaisten asuinympäristöjen toimivuutta ja turvallisuutta sekä palveluiden saatavuutta monipuolisesti ottamalla huomioon muun muassa esteetön ympäristö ja yhteisöllisyys. Aineisto ja sen johtopäätökset on mahdollista kytkeä myös strategisen yleiskaavan tavoitteisiin.

Esittelijä	Kaavoituspäällikkö
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta päättää selosteosan mukaisesta lausunnosta.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti. -----

Kaupunginhallitus 09.01.2023 § 22

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
------------	------------------

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy perusturvalautakunnan, ympäristölautakunnan ja vanhusneuvoston lausunnot vastauksena aloitteeseen.

Päätös Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto 13.02.2023 § 10
535/10.04.00/2022

Kaupunginhallitus ehdottaa Kaupunginvaltuusto hyväksyy perusturvalautakunnan, ympäristölautakunnan ja vanhusneuvoston lausunnot vastauksena aloitteeseen.

Päätös Hyväksyttiin.